

**MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**
Odbor rezortnej kontroly
Nám. Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava

Vážená pani

Váš list číslo/zdňa

Naše číslo

18/2015-pet.-1.3

Vybavuje/

+421 2 59429119

Bratislava

24.11.2015

5443012015

Vec

Petícia za živú rieku Hron – oznamenie výsledku vybavenia petície

Ministerstvu životného prostredia Slovenskej republiky (MŽP SR) bola dňa 13.10.2015 doručená Petícia za živú rieku Hron, ktorá obsahuje 230 podpisových hárkov. Vzhľadom na to, že v petícii sú určené viaceré osoby na zastupovanie v styku s orgánom verejnej moci a nie je v nej určené komu z nich sa majú doručovať písomnosti súvisiace s vybavaním petície, našu odpoveď zasielame Vám ako osobe, ktorá je uvedená na prvom mieste.

Požiadavky uvedené v petícii sú adresované MŽP SR, Úradu Banskobystrického samosprávneho kraja a samosprávam 73 obcí a miest nachádzajúcich sa na rieke Hron, resp. v jej blízkosti.

V petícii podpísané osoby žiadajú MŽP SR, aby:

- 1) vyhlásilo moratórium na pridelovanie nových profilov na výstavbu MVE, ako aj na povoľovanie výstavby na doteraz pridelené profily pre MVE až do spracovania úplne novej koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov;
- 2) zastavilo proces schvaľovania a stiahlo z prerokovania materiál „Aktualizácia koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR do roku 2030“ zverejnený v roku 2015 (súčasť vodného plánu SR);
- 3) začalo spracovanie novej stratégie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov, založenej na najlepších dostupných vedeckých poznatkoch a najlepších dostupných praktikách v krajinách EÚ a vo svete (o.i. vyčlenenie tzv. NO – GO zón pre výstavbu MVE).

Kedže tieto požiadavky majú charakter žiadosti, resp. návrhu, pri vybavovaní petícií sme postupovali podľa § 5 ods. 6 zákona o petičnom práve. Na základe posúdenia obsahu Vašej petície a na základe stanoviska vecne príslušného organizačného útvaru ministerstva – sekcie vód - Vám oznamujeme, že Vašu petíciu nie je možné vyhodnotiť z hľadiska opodstatnenosti, resp. neopodstatnenosti. V súlade s § 5 ods. 6 zákona o petičnom práve Vám zasielame nasledovné odôvodnenie.

Telefón
59429101

Fax
59429105

Internet
www.enviro.gov.sk

IČO
42181810

K bodu 1)

Vláda Slovenskej republiky uznesením č. 732/2008 z 15. októbra 2008 schválila Stratégiu energetickej bezpečnosti Slovenskej republiky a úlohou B.4. uložila ministroví životného prostredia vypracovať návrh koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov Slovenskej republiky. Cieľom koncepcie bolo zabezpečiť zvýšenie podielu využívania hydroenergetického potenciálu vodných tokov Slovenskej republiky pri výrobe elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov energie v súlade s cieľmi vytyčenými v Stratégii energetickej bezpečnosti a ďalších relevantných strategických dokumentoch EÚ a SR tak, aby boli súčasne zohľadnené environmentálne aspekty a princípy trvalo udržateľného rozvoja. Koncepcia z roku 2011 obsahuje 368 lokalít s výlučne technicky využiteľným hydroenergetickým potenciálom, ktoré však nie sú automaticky vhodné na výrobu elektrickej energie v malých vodných elektrárnach. Vhodnosť identifikovaných profilov s technicky využiteľným hydroenergetickým potenciálom pre výstavbu malých vodných elektrární sa preukazuje až v rámci posudzovania a schvaľovania konkrétnych navrhovaných projektov malých vodných elektrární.

V ostatných troch rokoch MŽP SR úplne pozastavilo pridelovanie nových profilov na výstavbu MVE a prostredníctvom Komisie pre rozvoj hydroenergetiky a optimálne využitie hydroenergetického potenciálu vodných tokov Slovenskej republiky prehodnotilo aj pridelené profily. Výstupy z procesu prehodnocovania sú zapracované do aktualizovanej koncepcie.

MŽP SR vypracovalo aktualizáciu koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR do roku 2030, ktorá v roku 2015 prešla procesom posudzovania podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Napriek opakoványm verejným i osobným konzultáciám počas procesu SEA (21.04.2015), ale aj mimo neho v rámci šest' mesačného pripomienkovania, a to nad rámec legislatívnych predpisov, sa doposiaľ nepodarilo odstrániť všetky rozpory a námiety vznesené v rámci pripomienok zo strany verejnosti, mimovládnych organizácií a občianskych združení. Verejné konzultácie sa uskutočnili v termínoch 03.02.2015 v Bratislave, 09.02.2015 v Banskej Bystrici, 03.03.2015 v Košiciach a v júli 2015 verejné konzultácie k zaslaným pripomienkam v Bratislave.

V záujme dosiahnutia vzájomnej zhody MŽP SR považuje za dôležité pokračovať v ďalších rokovaniach a diskusiách o danej problematike s dotknutými subjektmi, o čom budú tieto včas písomne informované. Schvaľovací proces bude pokračovať až na základe záverov z plánovaných opäťovných rokovanií, ktorých začatie sa predpokladá ešte v priebehu tohto roka.

K bodu 2)

Úloha aktualizovať koncepciu využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov Slovenskej republiky do roku 2030 bola uložená ministroví životného prostredia Slovenskej republiky uznesením vlády Slovenskej republiky č. 178/2011, bode B.3. v rámci prác na aktualizácii Plánov manažmentu povodí a Vodného plánu Slovenska, a to v termíne do 22. decembra 2015.

Návrh predmetného strategického dokumentu bol posudzovaný podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých

zákonov v znení neskorších predpisov – v rámci procesu SEA. Oznámenie o strategickom dokumente bolo zverejnené dňa 8. 12. 2014 na Enviroportáli a v Hospodárskych novinách. Následne bola vypracovaná Správa o hodnotení, ktorá bola verejne prerokovaná dňa 21.04.2015. K dokumentu bolo vypracované záverečné stanovisko z posudzovania vplyvov na životné prostredie č. 3007/2015-3.4 pl., ako aj Doložka vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie.

Návrh aktualizácie koncepcie spolu s ďalšími strategickými dokumentmi bol v decembri 2014 zverejnený na webovom sídle MŽP SR na dobu 6 mesiacov (do 22. júna 2015) na pripomienkovanie verejnosti. V mesiacoch február - marec 2015 sa uskutočnili verejné konzultácie k dokumentu v Bratislave, Banskej Bystrici a v Košiciach. Po ukončení pripomienkovania verejnosťou sa v júli 2015 uskutočnila verejná konzultácia k zaslaným pripomienkam, a to nad rámec povinností vyplývajúcich z platných predpisov Slovenskej republiky.

Ako vyplýva z uvedeného, proces komunikácie a konzultácií s odbornou i laickou verejnosťou k strategickému dokumentu Aktualizácia koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR do roku 2030 bol otvorený, ústretový a konštruktívny, a to nad rámec požiadaviek vyplývajúcich z platných právnych predpisov. Všetky vnesené pripomienky boli prerokované s predkladateľmi pripomienok, vrátane zástupcov verejnosti. Pôvodný návrh dokumentu zverejnený v roku 2014 sa spresňoval, dopĺňal a upravoval v zmysle predkladaných pripomienok všetkých dotknutých subjektov.

V záujme dosiahnutia konsenzu a odstránenia zásadných rozporov MŽP SR toho času rozhodlo o potrebe pokračovať vo vzájomných rokovaniach a konzultáciách najmä s tými dotknutými subjektmi, ktoré v predchádzajúcom období vzniesli zásadné pripomienky a námitky voči aktualizovanej koncepcii. Dotknutí zástupcovia verejnosti, mimovládnych organizácií a občianskych združení, ktorí písomne vzniesli svoje námitky budú v krátkom čase písomne informovaní o pracovnom stretnutí, na ktorom budú opäťovne otvorené nedoriešené otázky týkajúce sa využívania hydroenergetického potenciálu vodných tokov na Slovensku.

MŽP SR je pripravené pokračovať v rokovaniach dovtedy, kým sa nedosiahne želaný konsenzus, resp. kým bude snaha a záujem zúčastnených strán zásadný rozpor odstrániť a nájsť spoločne akceptovateľné riešenie.

K bodu 3)

Aktualizácia koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR do roku 2030, tak ako je uvedené v úvodných častiach materiálu a ako bolo prezentované na všetkých uskutočnených konzultáciách a rokovaniach, má za cieľ aktualizovať stav využívania hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR, stanoviť podmienky ďalšieho využívania technicky využiteľného hydroenergetického potenciálu vodných tokov v SR s ohľadom na environmentálne prípustné možnosti daného vodného útvaru, resp. dotknutého územia s ohľadom na ďalšie riziká, záujmy a vplyvy, ako sú referenčné lokality, rybárske územia, dotknuté chránené územia, záujmy správcu vodného toku, efektívnosť potenciálnej malej vodnej elektrárne, technické a stavebné obmedzenia a stanovené intaktné plochy (NO-GO zóny) a vytvoriť podkladový materiál stanovujúci podmienky a požiadavky pre navrhovanie, posudzovanie a schvaľovanie výstavby MVE pre všetkých účastníkov týchto procesov.

Výhľadový cieľ je podmienený súčasným plnením ďalších významných cieľov vyplývajúcich najmä zo smernice Európskeho parlamentu a Rady z 23. októbra 2000 ustanovujúca rámec pôsobnosti spoločenstva v oblasti vodnej politiky č. 2000/60/ES (ďalej len rámcová smernica o vode) a smernice Rady č. 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín s dôrazom na ochranu území NATURA 2000, ako aj ďalších predpisov, súvisiacich s ochranou prírody a krajiny a najmä ekologickým hydroenergetickým potenciálom vodných tokov SR.

Rámcová smernica o vode stanovuje environmentálne ciele pre útvary povrchových vód, ktoré sú transponované v § 5 zákona č. 364/2004 Z. z. a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len vodný zákon), a to najmä dosiahnuť dobrý stav/potenciál všetkých vodných útvarov, resp. predchádzať zhoršovaniu ich stavu/potenciálu. Súčasne umožňuje pri realizácii nových infraštrukturálnych projektov uplatniť výnimku z dosiahnutia environmentálnych cieľov (čl. 4.7. rámcovej smernice o vode, resp. § 16 ods. 6 písm. b) zákona o vodách) za podmienky splnenia všetkých podmienok stanovených v predmetnom článku rámcovej smernice o vode, vrátane čl. 4.8 a 4.9, resp. v predmetných ustanoveniach zákona o vodách.

V súčinnosti so správcom vodohospodársky významných vodných tokov, expertmi v oblasti ochrany prírody a rybárstva ako aj s vedeckovýskumnou organizáciou poverenou Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky hodnotením stavu/potenciálu vód - Výskumným ústavom vodného hospodárstva boli identifikované pre každý navrhovaný profil s technicky využiteľným potenciálom, okrem ekologického stavu/potenciálu dotknutého vodného útvaru, aj ďalšie významné činnosti, aktivity a záujmy zamerané na ochranu životného prostredia, vrátane vodných útvarov, správu vodných tokov a efektívnosť výstavby malých vodných elektrární z hľadiska výroby elektrickej energie uvedené v prílohe 3, ktoré podmieňujú vhodnosť, obmedzenú vhodnosť, prípadne nevhodnosť daného navrhovaného profilu s využiteľným hydroenergetickým potenciálom na výstavbu malých vodných elektrární. V prílohe 3 sú posúdené a zohľadené aj NO-GO zóny pre výstavbu malých vodných elektrární. V dokumente je zapracovaný aj odkaz na Metodické usmernenie – Určenie vhodných typov rybovodov podľa typológie vodných tokov, ktoré vypracoval Výskumný ústav vodného hospodárstva, v ktorom sú zahrnuté najdôležitejšie postupy a princípy pre zabezpečenie funkčnosti rybovodov podľa najnovších teoretických a praktických poznatkov z oblasti rybárstva, hydrológie a ichtyológie.

Z uvedeného vyplýva, že v súčasnosti aktualizovaná koncepcia vychádza z najlepších dostupných súčasných vedecko-technických poznatkov a zohľadňuje všetky právne predpisy a z nich vyplývajúce kritériá, podmienky, obmedzenia a opatrenia v oblasti využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov. MŽP SR uvíta v rámci ďalších konzultácií a dialógov efektívne návrhy na účinné zlepšenie prístupov k využívaniu hydroenergetického potenciálu vodných tokov v SR.

V petícii sú uvedené aj požiadavky adresované Úradu Banskobystrického samosprávneho kraja a samosprávam 73 obcí a miest nachádzajúcich sa na rieke Hron, resp. v jej blízkosti. K týmto požiadavkám MŽP SR uvádza nasledovné vyjadrenie:

- k požiadavke adresovanej Úradu Banskobystrického samosprávneho kraja, aby tento v spolupráci s Úradom Nitrianskeho samosprávneho kraja dal vypracovať celkové

posúdenie rieky Hron z hľadiska kumulatívneho vplyvu plánovanej výstavby MVE na stav vód, ekosystémov a kvality života ľudí;
Predložená požiadavka je výhradne v kompetencii uvedených úradov a MŽP SR k požiadavke nemá námietky.

- k požiadavke adresovanej samosprávam 73 obcí a miest nachádzajúcich sa na rieke Hron, resp. v blízkosti, aby tieto pri plánovaní využitia krajiny nesúhlasili s umiestnením takých vodných stavieb, ktoré majú negatívny vplyv na kvalitu života občanov, na životné prostredie a stav vód a aby v prípade už existujúcich MVE a iných stavieb priamo prehradzujúcich Hron, požiadali správcu toku o spriehodnenie bariéry pre ryby a iné organizmy, ale aj pre vodákov a turistov.

Plánovanie využitia krajiny a konkrétnie postupy sú upravené zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov. Podľa ustanovení tohto zákona umiestňovanie stavieb a určovanie územno-technických, urbanistických, architektonických a environmentálnych požiadaviek je súčasťou územného plánovania. Územné plánovanie vytvára predpoklady pre trvalý súlad všetkých činností v území s osobitným zreteľom na starostlivosť o životné prostredie, dosiahnutie ekologickej rovnováhy a zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja, na šetrné využívanie prírodných zdrojov a na zachovanie prírodných, civilizačných a kultúrnych hodnôt. Príprava a schvaľovanie územnoplánovacej dokumentácie je v kompetencii orgánov samospráv. Procesu schvaľovania každého nového infraštrukturálneho projektu, teda aj MVE, musí predchádzať posúdenie vplyvov na stav vodných útvarov podľa článku 4.7 rámcovej smernice o vode ako aj podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

V zmysle § 28 ods. 1 vodného zákona pred zhotovením projektovej dokumentácie stavby je stavebník povinný požiadať orgán štátnej vodnej správy o vyjadrenie k zámeru stavby, či je predkladaná stavba možná z hľadiska ochrany vodných pomerov a za akých podmienok ju možno uskutočniť a užívať. Stanovisko z primárneho posúdenia podľa čl. 4.7 rámcovej smernice o vode je nevyhnutným podkladom pre konanie o umiestnení stavby. Podľa § 73 ods.17 vodného zákona orgán štátnej vodnej správy je dotknutým orgánom (§ 140 ods.1 písm. a) zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov) v konaní, v ktorom je príslušný stavebný úrad. Vyjadrenie orgánu štátnej vodnej správy podľa § 28 vodného zákona sa považuje za záväzné stanovisko.

Predmetným oznamením považujeme petíciu z hľadiska zákona o petičnom práve za zodpovedanú a vybavenú.

S pozdravom

Ing. Nándor Kanovszký
riaditeľ odboru